

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ

Оддел за внатрешна контрола, криминалистички истраги и
професионални стандарди

Ев.бр. 14.4-95/11

12.01.2021 година
Скопје

Основната правна рамка со која се регулира делокругот на работењето на Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди, како внатрешен контролен механизам на работата на Министерството за внатрешни работи се Законот за внатрешни работи, Законот за полиција, Законот за постапување по претставки и предлози, Законот за Јавното обвинителство, Законот за Народен правобранител и Правилникот за вршење на работите во Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди. Во контекст на Стратешкиот план на МВР и споменатата правна рамка, Одделот ја донесува следната

ПРОГРАМА ЗА РАБОТА ЗА 2021 ГОДИНА

1. Општи напомени

Активностите содржани во програмата на Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди се проектирани во насока на јакнење на капацитетите за ефикасно и ефективно справување со предизвиците кои ги диктира неселективната борба против незаконското и непрофесионалното постапување на припадници на Министерството, во случаи на нивна инволвираност во кривични дејствија, непристрасно и недискриминирачко спроведување на законите, департизација, отчетност и транспарентност во работата, со цел остварување на утврдените приоритети и цели, за што од вработените се очекува високо ниво на професионалност, одговорност, посветеност, личен ангажман и тимска работа.

- остварување на работни средби со раководниот кадар во полициските станици и други организациски единици кои ги применуваат полициските овластувања;
- организирање на работилници со полицискиот состав со цел потсетување на неопходноста од почитување на човековите права при постапувањето;
- континуирана и специјализирана обука на вработените во Одделот;
- висока професионалност при обавување на разговори со полициските службеници и со граѓаните кои пријавуваат непрофесионално и неетичко постапување на полициските службеници;
- преземање мерки и активности за анимирање на полициските службеници за доследно почитување на законските и подзаконските прописи и да им биде укажано за можните последици од нивното незаконско и непрофесионално постапување и сл.

3.2. Очекувани резултати:

- Подигање на свеста кај полициските службеници од потребата за доследно почитување на професионалните стандарди во постапувањето,
- висок степен на професионален интегритет во работењето,
- почитување на авторитетот на претпоставените и јакнење на сопствениот авторитет,
- етичко постапување при контактите со граѓаните,
- еднаков и недискриминирачки однос кон сите граѓани,
- доследно почитување на издадените наредби и инструкции,
- почитување на начелото на доверливост во работењето, дискреција и одговорност,
- висок степен на почитување на човековите права од страна на полицијата,

ПОМОШНИК НА МИНИСТЕРОТ

м-р Дејан Андонов

Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди е организациска единица на Министерството за внатрешни работи која остварува внатрешна контрола за потребите на Министерството и спроведува постапки за оценување на законитоста на постапувањето на вработените во МВР.

Одделот постапува при утврдување на појави на незаконито, непрофесионално и неетичко постапување на полициските службеници во вршење на полициските работи, на овластените службени лица во вршење на посебните должности и овластувања и во постапувањето на останатите работници во Министерството за внатрешни работи.

Граѓаните имаат право да поднесат претставка до Министерството односно до Одделот, заради заштита и остварување на своите права и кога сметаат дека со постапувањето на работникот во Министерството се повредени нивните слободи и права. За извршената проверка на наводите во претставката Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди во рок не подолг од 30 дена од приемот на претставката во писмена форма треба да го извести подносителот за утврдената состојба и преземените мерки.

Во оваа насока, во програмските активности за работата на Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди, за 2021 година се содржани систем на превентивни и репресивни мерки и активности за остварување на поставените цели.

Антикорупциската борба во Министерството и полицијата во континуитет ќе биде насочена кон одржување на веќе постигнатите резултати и подигање на нивото на ефикасност. Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди со својата проактивна борба против корупцијата ќе презема мерки и активности со кои ќе го стесни просторот на коруптивното однесување на вработените во Министерството и полицијата, како и откривање и соодветно санкционирање на секој конкретен случај на незаконито и непрофесионално постапување на вработените во Министерството. Воедно, акцент на работата на Одделот ќе биде даден на доследно почитување на корпусот на човекови слободи и права согласно Уставот на Република Северна Македонија и ратификуваните меѓународни договори од страна на вработените на Министерството и полицијата.

Имајќи ја во предвид определбата за целосно остварување на превентивната функција, Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди ќе врши континуирани посети на сите организациски единици во МВР заради доследно применување на законските прописи, постапување согласно етичкиот кодекс, подобрување на партнерскиот однос со граѓаните, како и целосно почитување на човековите слободи и права, а се со цел улогата на полицијата да се реализира како сервис на граѓаните.

Врз основа на прибраните податоци, информации и сознанија до кои ќе дојде Одделот, ќе бидат преземени плански и организирани мерки и активности со цел документирање и докажување на незаконско, непрофесионално и неетичко постапување на вработените во Министерството.

И во текот на 2021 година контролите во организациските единици на МВР, ќе продолжат со засилен интензитет, со оглед дека од досегашните искуства истите во значителен обем имаа превентивна улога и тоа пред се врз професионализмот во постапувањето на останатите вработени. Акцент на контролите во однос на професионализмот во постапувањето на полициските службеници ќе биде даден на почитувањето на човековите слободи и права при примена на полициските овластувања, пред се преку доследно почитување на Стандардните оперативни процедури.

2. Програмски активности

Работата на Одделот за внатрешна контрола и професионални стандарди во 2021 година ќе се фокусира на следните приоритети:

- Јакнење на интегритетот на вработените во Министерството за внатрешни работи, процена на ризик на интегритет и мерки за негово надминување;
- Измени и дополнувања во законската регулатива и подзаконските акти со цел добивање на законска рамка за проверка на професионалниот интегритет на вработените во Министерството;
- Доследно спроведување на принципот на професионализам во Министерството за внатрешни работи со строго почитување на законската и подзаконската регулатива;
- Персонално пополнување на работните места, зајакнување на капацитетите и материјално техничко доопремување на Одделот;
- Континуирана и специјализирана обука на вработените во Одделот;
- Јакнење на институционална и меѓуинституционална соработка на Одделот;
- Интензивирање на соработката со Народниот правобранител, граѓаните и невладиниот сектор ;
- Унапредување на меѓународната соработка во борбата против корупцијата;
- Отчетност и транспарентност во работењето на Одделот за внатрешна контрола и професионални стандарди;
- Спроведување на мерки и активности во врска со претстојните локални избори.

2.1. Јакнење на интегритетот на вработените во Министерството за внатрешни работи

Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди е организациска единица во Министерството за внатрешни работи задолжена за следење на активностите поврзани со Акциониот план за имплементација на обврските на Министерството, кои произлегуваат од извештајот на ГРЕКО за евалуација на РСМ – Петти круг на тема „Спречување на корупцијата и промовирање на интегритет кој централната власт (највисоките извршни функции) и органите за спроведување на законот“.

Во оваа насока, планирани се активности за реализација на препораките со дефинирани носители и временска рамка.

Главен акцент е ставен на донесувањето на Планот за интегритет во Министерството за внатрешни работи, развиен во соработка со Женевскиот центар за управување со безбедносниот сектор (DCAF), усогласен со стратегиите на Владата за борба против корупцијата и зајакнување на интегритетот и професионалноста во државните институции. Овој план претставува внатрешен анти-коруптивен документ за градење на интегритет кој

содржи сет на мерки за превенирање и елиминирање на можностите за настанување и развој на разни форми на коруптивно однесување.

Работната група формирана во Министерството за внатрешни работи работи на менаџирање со ризиците на интегритет и воспоставување на механизми на интегритет преку јакнење на одговорноста, контролирање на дискреционите права и зголемување на транспарентноста при носење на одлуките.

Преку соодветни обуки за анализа на ризик од корупција, анализирано е секое работно место со цел проценка за изложеноста на конкретни работни позиции за појава и развој на корупцијата и други форми на незаконско и неетичко однесување, по што ќе следува носење на финалната верзија на Планот за интегритет за вработените во Министерството.

Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди, согласно надлежностите во 2021 година ќе продолжи со сузбивањето на корупцијата преку соодветни мерки на превентивен и репресивен план. Во периодот кој претстои интензивно ќе се работи на јакнење на интегритетот на вработените на сите нивоа преку обуки од областа на интегритет во полициското работење. Од особено значење е вработените во Министерството да го зајакнат полицискиот интегритет и да работат на негово континуирано унапредување се со цел зголемување на довербата на јавноста во полицијата.

Во овој контекст е донесувањето на новиот Етички кодекс за однесување на работниците во Министерството, активност чиј носител беше Одделот во соработка со ОБСЕ и граѓанскиот сектор. Во текот на 2021 година од страна на ОВККИПС ќе се извршат обуки во организациските единици на Министерството за подетално запознавање на вработените со одредбите од кодексот.

2.2. Измени и дополнувања во законската регулатива и подзаконските акти со цел добивање на законска рамка за проверка на професионалниот интегритетот на вработените во Министерството

Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди со цел да се промовира интегритет, да се спречи корупцијата и проактивно да се испитуваат повредите, предлага во Законот за внатрешни работи да се внесат одредби за проверка на професионалниот интегритет на работниците во Министерството. Се бара Одделот заради спречување на корупција и злоупотреба на службената положба да врши проверка на професионалниот интегритет преку спроведување на Тест за професионален интегритет, на начин и под услови кои ќе бидат утврдени во Законот, а ќе бидат разработени во соодветен подзаконски акт.

Во насока на обезбедување независност на Одделот се бара и интервенција во Колективниот договор на МВР со цел да се предвиди ОВККИПС да биде овластена предлагач за поведување на постапка за утврдување на дисциплинска одговорност.

2.3. Доследно спроведување на принципот на професионализам во Министерството за внатрешни работи со строго почитување на законската регулатива

Во текот на 2021 година, Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди планира да преземе активности во насока на подобрување и унапредување на професионалното постапување на вработените во Министерството преку:

- спроведување на постапки за утврдување на повреди на законските прописи и подзаконските акти при вршење на работите во Министерството;
- спроведување на постапки за утврдување на злоупотреби и пречекорувања на службените овластувања од страна на вработените во организациските единици на Министерството;
- спроведување постапка за утврдување на фактичка состојба по претставки и поплаки или на друг начин пријавени настани од физички и правни лица кои се однесуваат на работењето и постапувањето на вработените во организациските единици на МВР.

2.4. Персонално пополнување на работните места, зајакнување на капацитетите и материјално техничко доопремување

Надлежностите и природата на работата на Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди бараат перманентно јакнење на капацитетите, потребните средства и опременоста со цел вработените во Одделот, навремено и професионално да одговорат на обврските.

Во 2021 година се планира кадровско доекипирање и зајакнување на капацитетите на Одделот со доследна имплементација на „Правилникот за начинот на спроведување на селекција при распоредување, како и при унапредување и начинот на остварување на системот на кариера на работниците во Министерството за внатрешни работи“.

Со ваков пристап ќе се овозможи на единствен и интегриран начин, подобрување на постапките за селекција при унапредување, оценување на ефектот од работењето, како и стручното усовршување на работниците.

Преку постапка на селекција, врз основа на принципите на заслуги, еднаков и фер третман и соодветно и правилно претставување на членовите на заедниците ќе се работи на обезбедување компетентен, стручен и обучен кадар во рамките на Одделот за ефикасна борба против корупцијата во полициските редови.

Критериумите ќе опфатат задолжителни проверки на кандидатите на стручните знаења, познавање на корпусот човекови слободи и права, владеење со комуникативни вештини, полициско и оперативно искуство и познавање на работа со компјутери. Изборот за прием во Одделот ќе биде возможен за оние кандидати кои покрај стручните квалитети ќе имаат професионален и личен кредибилитет за извршување на доверените задачи.

Согласно Акциониот план за имплементација на обврските на Министерството, кои произлегуваат од извештајот на ГРЕКО, направени се измени во Правилникот за систематизација на работните места на вработените во МВР, односно воведени се работни места „Главен инспектор за доверливост“ и „Главен инспектор за управување со ризици од корупција“, а називот на „ОДДЕЛЕНИЕТО ЗА ПРЕВЕНЦИЈА И ИНТЕГРИТЕТ“ е изменет и гласи „ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ИНТЕГРИТЕТ, ПРЕВЕНЦИЈА ОД КОРУПЦИЈА И

ЗАШТИТА НА ЧОВЕКОВИТЕ ПРАВА“ во СЕКТОРОТ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО РАБОТЕЊЕ – ПРЕВЕНЦИЈА И ИНТЕГРИТЕТ. Во 2021 година предвидено е пополнување на овие работни места со распишување на интерен оглас и спроведување на обука соодветна на потребите на работното место.

Имајќи ја во предвид сложеноста на задачите кои се во надлежност на Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди, ќе се преземат активности и во насока на соодветно материјално-техничко доопременување.

2.5. Континуирана и специјализирана обука на вработените во Одделот

За ефикасно функционирање и справување со предизвиците кои претстојат, потребно е континуирано оспособување и стручно надоградување на вработените во Одделот. За успешно спроведување на обуката на вработените во Одделот ќе се оствари блиска соработка со домашни и странски експерти од ОБСЕ, ИЦИТАП, DCAF, Центарот за обука во МВР, а во зависност од потребите ќе се соработува со соодветните државни институции со цел вработените во Одделот во целост да одговорат на потребите.

На полето на заштитата на човековите права од страна на Одделот во континуитет се преземаат активности за стручно усовршување на вработените.

Изготвените Модули, еден и два, Истрага во однос на професионалните стандарди и интегритетот и Ефективни истраги за утврдување на кривични дела и проверки за утврдување на дисциплинска одговорност, изработени по меѓународни стандарди и под меѓународна експертиза ќе продолжат да се применуваат и во наредната година за спроведување на обуки за вработените од Одделот.

2.6. Јакнење на институционална и меѓуинституционална соработка на Одделот во борба против корупција, незаконско и непрофесионално постапување

Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди како организациска единица задолжена за справување со корупцијата во редовите на Министерството и во текот на 2021 година ќе продолжи да соработува со организациските единици во Министерството, пред се со Одделот за сузбивање на организиран и сериозен криминал во БЈБ. Во континуитет ќе се работи на унапредување на соработката со Јавното обвинителство, Државната комисија за спречување на корупција, Управата за јавни приходи, Управата за финансиско разузнавање, Царинската управа, Управата за финансиска полиција, како и соработка на Министерството за внатрешни работи со други министерства, државни органи и институции за борба против корупцијата и криминалот воопшто. Соработката треба да служи како базична основа и водечка сила на институциите во борба против корупцијата.

Меѓуинституционалната соработка преку заеднички и унифициран пристап има голема улога во борбата против корупцијата и криминалот. Во таа насока потребно е јакнење на капацитетите на соодветните организациски единици во Министерството за борба против корупцијата за што од голема важност е навремената размена на информации со канцеларијата на Јавниот обвинител.

И во текот на 2021 година ќе продолжи функционалната соработка на Одделот со Одделението за истражување и гонење на кривични дела сторени

од лица со полициски овластување во Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција.

Предложените активности се насочени кон подигнување на нивото на професионалност во Министерството за внатрешни работи и во другите институции со кои Министерството работи и комуницира на дневна основа, стручна подготовка на нивните вработени, креирање критична маса на свесност во јавноста, одговорност кај засегнатите институции и поттикнување акција која би резултирала со долгорочно подобрување на нивото на комуникација меѓу релевантните чинители.

2.7. Јакнење на соработката со Народниот правобранител, граѓаните и невладиниот сектор

Народниот правобранител и невладиниот сектор претставуваат значаен фактор во заштита на корпусот човекови слободи и права и честопати пружаат бесплатна правна помош на граѓаните во случаи каде институциите на државата ги повредиле слободите и правата на граѓаните.

Тргувајќи од заедничките цели за заштита на човековите слободи и права, Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди ќе ја интензивира и зајакне соработката со Народниот правобранител, невладиниот сектор и граѓаните, преку учество и организирање на заеднички работилници, тркалезни маси, обуки и слично.

Во насока на продлабочување и унапредување на соработката со Народниот правобранител и разгледување на одредени состојби кои се констатираат во извештаите на Националниот превентивен механизам, со претставници од Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди ќе се спроведуваат заеднички ненајавени контроли во полициските станици од општа надлежност заради увид во просториите за задржување и во евиденциите за приведени и задржани лица, а се со цел намалување на ризиците од тортура и други форми на сурово, нечовечно или понижувачко постапување.

Со измени во неколку закони се даде поголемо овластување на Народниот правобранител, во смисла на можноста за поведување на постапка за утврдување на дисциплинска одговорност на работник во Министерството, по иницијатива покрената од Народниот правобранител.

2.8. Унапредување на меѓународната соработка во борбата против корупцијата

Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди како надлежна организациска единица превенира, констатира и санкционира случаи на корупција и коруптивно однесување на вработени во Министерството и полицијата, за што посебно внимание придава на соработката со сродните служби од регионот и пошироко во насока на размена на искуства и добри практики.

Во 2021 година предвидено е продолжување на ваквата соработка со цел примена на најдобрите европски практики во борбата против корупцијата, како и продолжување и интензивирање на соработката со ЕПАК – Европски партнери за борба против корупцијата и NERCISU – Мрежа за јакнење на соработката на службите за внатрешна контрола од регионот. Одделот ќе ја

продолжи и веќе воспоставената соработка со Советот на Европа, преку нивната канцеларија во Скопје.

Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди е активен во сите форми на заемна соработка помеѓу сродни служби од регионот, а ваквата пракса ќе ја продолжи и во наредната година, преку иницирање регионална и билатерална соработка за борба против корупцијата со потпишување на меморандуми за соработка со земји со кои се уште немаме потпишано и воведување на европски стандарди во работењето.

2.9. Отчетност и транспарентност во работењето на Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди

Согласно Програмата на Владата на РМ и Стратешкиот план на МВР за градење на транспарентен систем на односи со граѓаните, Одделот ќе презема активности за зголемување на степенот на отчетност и транспарентност во работењето.

Отчетноста за работењето значи дека ќе се прифаќа да се даде одговор на прашањата за одредени одлуки и дејствувања, а се со цел да се спречат злоупотреби на службените овластувања, да се спречи политичкиот авторитет од злоупотреба на неговата контрола врз полицијата, да се унапреди полицискиот интегритет и да се зголеми довербата на граѓаните во полицијата.

За остварување на оваа цел потребно е информирањето на јавноста за работата на полицијата да биде на отворен и коректен начин за сите прашања од делокруг на надлежностите на Одделот.

Транспарентноста во работењето подразбира дека на јавноста ќе и бидат лесно достапни политиките, законите и информациите за донесените одлуки и активности на полицијата. Информациите ќе бидат навремени, релевантни и со добар квалитет.

Одделот и во 2021 година, ќе продолжи со објавување на резултатите од извршените истраги за битни безбедносни настани во кои се инкорпорирани вработени во Министерството и истите ќе бидат објавувани во електронските медиуми.

2.10 Спроведување на мерки и активности во врска со претстојните локални избори

Во однос на одржувањето на претстојните локални избори во 2021 година, Одделот за внатрешна контрола, криминалистички истраги и професионални стандарди ќе презема активности насочени кон подготовка, планирање и оформување на тимови од вработени во Одделот, кои ќе го следат изборниот процес согласно надлежностите.

Истовремено, ќе се преземаат мерки за секое нарушување на изборниот процес или несоодвено постапување на вработени во МВР и доколку се утврди инволвираност на вработени, случајот ќе биде документиран и соодвено процесуиран.

3. Спроведување на Програмата за работа

3.1. Цел на програмата:

Зголемена ефикасност во откривање на непрофесионално, незаконито и неетичко постапување на припадниците на МВР преку:

- идентификување и справување со корумпираните полициски службеници;
- сеопфатна истрага на претставките/поплаките;
- идентификување на организациски единици каде најчесто има случаи на основани претставки/поплаки;
- кои однесувања на вработените се начесто предмет на претставки/поплаки;
- анализа на постапувањето на полициските службеници при примена на